

Írta:

2012. június 27. szerda, 04:56

A panelházak pécsi történetében, az első ilyen irányú kísérletek még földszintesek voltak. Valahonnan persze el kellett indulniuk az építőknek, felfelé (képünkön egy ilyen, az első ház látható). Amikor többemeletes lakásokban gondolkodtak, akkor egy háromszintes, plusz persze földszintes változat készült el. Ami olyan jól sikerült, hogy talán örökké állni fog, a sok vasalás miatt.

Amikor 1958 után kiderült, hogy a Baranya Megyei Állami Építőipari Vállalat munkatársai képesek családi panelházakat megalkotni, akkor kapott új irányt, lendületet az építészetnek azon ága, amit „házgyártásnak” is neveztek. Vagyis előre elkészített elemekből rakták össze az egész szerkezetet.

Az öt évtizednél régebbi terveket Budapesten készítették el, az Általános Épülettervező Vállalat (ÁÉTV) mérnökei. Ekkor az 1960-as évben jártunk, lassan, de beindult a munka, ami a nagyüzemi termelés előfutára volt. Természetesen kellő szakmai előrelátással, felkészültséggel tették a dolgukat a pécsi úttörők. Mindezt persze akkor csak sejteni lehetett, de ma már biztos állíthatjuk a feltételezést.

Írta:

2012. június 27. szerda, 04:56

A régi panellépcsőház alulnézetből sivárnak tűnik, de nem ez a lényeg

Úgyhogy, eljött a nagy pillanat, leplezzük le a helyszínt, az időpontot. A dr. Veress Endre utca 5-ös számú, amúgy 12 lakásos épülettömb volt tehát az első, emeletes panelház Pécsen. Ami természetesen ma is ott áll, ahová egykoron megálmodták. A feljegyzések szerint sok nagy előnye volt, illetve van a háznak. Merő óvatosságból, sokkal több fémet tettek bele, mint a későbbiekben az megszokottá vált. Egyszerűen túlbiztosították magukat a kivitelezők.

Mindennek alapvetően több oka is volt. Akkoriban ugyanis még nem létezett panelszállító kocsi, ezért fekvé tettek meg az elemek az utat a gyártelepről az építési területig. Ahol a felállítása miatt sokan féltek a töréstől, más egyéb malórtól a fuvarozott darabokat. De a beton összetételével is kísérleteztek,

Írta:

2012. június 27. szerda, 04:56

ezért volt erősebb a fémháló.

A „történelmi”, akkor még csupán 87-es számú épületet, a feljegyzések szerint, 1961. szeptember 15-én adták át. Az első kivitelezés építésvezetője Wolf István

volt. De azért az egész történet nem múlhatott el malőr nélkül. Az egyik daru, egy rossz fogás után, távol kinyúlva, nagyobbat emelt, mint azt korábban tervezték. El is hajolt benne néhány alkatrész, aminek javítása okán jelentős csúszás történt az egész beruházásban.

A ház helyi védelem alatt áll, már-már műemléknek számít

Annyit érdemes még megjegyezni az épülettömről, miszerint, eredetileg az egyikben az „építősök”, a másikban az „erőművesek” vehették át az első kulcsokat, a tanács embereitől. Attól kezdve nem volt megállás, egész városrészek nőttek ki a földből, a megyeszékhely különböző pontjain.

Egyedi légbefújás

Az orvosi rendelőintézetrel szemben, arra merőlegesen, a dr. Veress Endre utcában már csak kevés, eredeti „őslakó” lelhető fel. Egyel sikerült beszélni, aki nem kívánt névvel szerepelni, amit a korára való tekintettel méltányolni illett. Ám, azért a hölgy azt elárulta, akkor még szó sem volt a távfűtésről. Az 5/B lépcsőház aljában működött egy kazánház, az termelte a hőt, bár a tüzelőanyagára nem derült fény. Mindenesetre, az első nagy átalakításig, az előszobákban egy legalább 150 centiméteres átmérőjű fémtányért lehetett látni, a mennyezettől 15 centiméterre, felszerelve. Az alól, motorral fújták szét a felmelegített levegőt, a szobák, illetve a konyha irányában. A szerkezetet szabályozni nem lehetett, pontosabban a bekapcsolással, illetve a kiiktatással azért mégis beavatkozhattak a rendszerbe a lakók.